

## گڊ ژوند کول په اوږوسترايخ کي داوږوسترايخ په اړه يو عملي لارښودکتاب

### سريزه: په گډه ژوند کول په اوږوسترايخ کي.

تلل ونوی ټولنی یا محیط ته یولی چانس او لویه مبارزه ده په دا اولو وختونو کي اکثرًا نایاده والی او ډیري بي ځوابه پوښتنې شتون لری. داوږاوسترايخ دېشپیرگون یا د یووالي کولو د شورا دفترنوته له همدې کبله ورته ډیره مهمه ده چې تاسو ملاتړ وکړي یا ستاسو سره مرسته وکړي. په دغه لارښووني دلاس په کتاب کي تاسو ته داوږاوسترايخ د ژوندانه ورځني معلومات وړاندې کوي لکه کار، زده کړه، اقتصاد، روغتیا، چارپیریال ساتنه، ژوندکول، ترانسپورت، په گډه ژوند کول.

زه هیله لرم دښه یوالی د یوبل لپاره په اوږاوسترايخ کي .

Rudi Anschober

د یووالي ولایتي شورا

لارښوونه: تاسو کولای سی داوږاوسترايخ فدرالي دولت ټولنیز سلاکارهم ولولی تاسو به نور مهم معلومات ومومی چې ټولنیز دټول مشاوراستانین حکومت له دفترڅخه دټولیزو خدماتو په ځانکه کي د اوږوسترايخ فدرالي دولت، په ویب پاڼه کي تر لاسه کولای سی .

[www.land-oberoesterreich.gv.at](http://www.land-oberoesterreich.gv.at)

ورپکښي

عمومي	06
کار او اقتصادي	09
زده کړه	13
کورنی	21
مالیه او حساب	25
روغتیا	27
چارپیریال	31
استوگنه	33
ترافیک	37
په گډه ژوند	39

## اطريش

سطحی : 83878,1 كيلومتره مربع

نفوس (8700471) په (1.1.2016)

پاتخت : وین

24 اکتوبر ملی رخصتی یا آزادی ورځ ده

## په عمومي ټوگه

اطريش يو ديموکراتيک جمهوريت اويو فدرالي دولت دي چې د نهو ۹ دولتونو څخه جوړشوی

بورکیندلاند (Bgld) پایتخت ایزنشات

کرنتن (Ktn) پایتخت کلاگ نفورت

نیدراوسترایخ (NÖ) پایتخت سنک پولتن

اوبروسترایخ (OÖ) پایتخت لینز

سلزبورگ (Sbg) سالزبورگ

شتایرمارک (Stmk) پایتخت گراز

تیرول (T) پایتخت اینسبروک

فورآرلبرگ (Vbg) پایتخت بریگن

وین (W) پایتخت وین

د دولت مشر/مشره په مرکز یا پاتخت کی دی او طريش پارلمان په پایخت وین کی دی او پر دو حصو تقسیم سویدی ملي شوراو لسی جرگه اوفدرالي شورا یا مشرانو جرگه ریس د مرکزی حکومت صدراعظم/صدراعظمه دي اطريش په

1995

داروپایي ټولني غړتوب لري. اطريش د متحدو ملتونو اود ملگرو ملتونو او نور ډیری سازمانو غړي دي و اراکره ورکړه په یورو € ده یعنی پیسي یورودي .

## اوبروسترایخ لنډ یوځای یا برابر

اوبروسترایخ د اطريش څلورم سترمتحده ایالت دی. د جغرافیه له رویه په څلورو ربرخو ویشل شوی دي هوسروک فیرتل Hausruckviertel, انفیرتل Innviertel, محیل فیرتل Mühlviertel اوترون فیرتل Traunviertel.

د Steyr, Wels, Linz او Enns تر منځ ساحه هم د مرکزی. ځای په نامه یادیری یا مرکزی نقطی هم بلل کیږی پارلمان د څوکی یا ځای په Linz، کی دي (دپارلمان فدرالي دولت ) او والیتي حکومت د دولت مشر والی نر یا بنځه وی .

اوبروسترایخ په 15 بیلابیلو ولسوالیو ، او درې قانوني بنارونو ویشل سوی دي Steyr, Wels او Linz او 442 د نورو بناروالیو تقسیم شوی دی. د ولسوال / والسواله وی.

## اوبروسترايخ

. مساحت: 11981,74 كيلومتر مربع ده  
. نفوس: 1453948(1.1.2016)  
. پايتخت لينز linz دی  
. مهم سيندونه: دي, Salzach, Enns, Traun, Steyr  
. لور غرونه: 2,995 (Dachstein) متر, (Großer Priel) 2.515 متر  
. لوی جهيل: Attersee, Traunsee, Mondsee , Salzkammergut

## ادرسونه

Am der Oö  
Landesregierung  
Bahnhofplatz 1  
Linz 4021  
0732 772010  
[www.land-oberoesterreich.gv.at](http://www.land-oberoesterreich.gv.at)  
[pr.post@ooe.gv.at](mailto:pr.post@ooe.gv.at)

Integrationsstelle des Landes Oberösterreich  
0732 7720 13853  
[www.integrationsstelle-ooe.at](http://www.integrationsstelle-ooe.at)  
[so.post@ooe.gv.at](mailto:so.post@ooe.gv.at)

ZusammenHelfen in OÖ  
Gemeinsam für geflüchtete Menschen  
. [www.zusammen-helfen.at](http://www.zusammen-helfen.at)  
Zusammenhelfen @ ooe.gv.at

## کار او اقتصاد

په اوبروسترایخ کې کار موندلو مختلف ډولونه دي یا بیل بیل دکاروبار ډولونه او مختلف قراردادونه شتون لري . په عمده توګه ټول د ټولنیز امنیت له لارې. تاسو کولی سی د آزادامورینو یا دکارمند د بشپړ وخت یا نیم وخته کار کوي دازاد شغل خدمتونو قرارداد ثابت ندي کارمندانو ته د ساعتو په ترڅ کې أجوره ورکول کیږی په اطریش کې په کاري ژوند کې بنځینه او نارینه ورته حقوق - د مساوي چلند په اړه سخت قوانین شتون لري. او و نورو وړاندي زده ګرو اومسلکي زده ګرو ته مساوي حق لري. دا په اطریش کې دابنکارده چی بنځی هم مشرتابه مقام یانوری اداري دندی مهم موفقونه ونیسی یا مهمی څوکی ساتي (دبیلګي په توګه بنځینه پولیسو یا قاضی ) دا مهم ده چی بنځی خپله پریګره خپله کوی چی څونده کارو کړی.

## بیمه

کارمندان یامورین کارګران یاازادکارکونکي ټوله دکارورکونکي یا مالک لخوا په اتومات ډول بیمه یاست دا پدی مانا چي تاسو بی روزګار یادیګاری، روغتیا ،حادثي یا اوټکر،تقاعدی لپاره بیمه یاست یو.مقدار به اتومات ډول ستاسو دمعاش یا تنخوا څخه کرځول کیږی .چی تاسو خپل ګمارل یا کار له لاسه ورکړی یا خپله کار پریږدی او د یو ټاکلی وخت لپاره بیمه شوي وی نوتاسو به دبیګار په وخت دکار دبازار خدمتونو څخه د بیګاری ګټه ترلاسه کړی اود هغو څخه هم مالیه کرځول کیږي تاسو کولای په کال کې یواری د مالیاتو د ارزونې یادیږی یعنی(اومالیاتو جبران هم ورته وایي)وګری بنایي ستاسو د ورکړې مالیې به یو برخه بیرته ترلاسه کړی .

## زه څنګه کار موندلای شم ؟

د دندی موندل ممکن اوږد وخت ونیسي او ستونزمن وي. همت له لاسه مه ورکوی! د کار موندلو پرمهال تاسو کولای شی کار بازار (AMS) په ورځپاڼو ( "د کار اعلانونه") او یا د انترنیت له لارې.. او تاسو کولای یو شرکت ("مناقصی ته غوښتنلیک ") ته درخواست ورکړی او ورڅخه په مستقیمه توګه کار غوښتنه وکړی، دکار بازار دفتر په یو کار یا د یو شاګردي په موندلو کې به ستاسو سره مرسته وګری . که تاسو دنده ولری، خو د دندی د مسلکي دبدلون . یاپلان. و لري نور معلومات په دي ویب پاڼه کې [www.ams.at](http://www.ams.at) کې موندلای شی. دکار بازار کار موندنی خدمت تاسو ته کار موندلو ځانګړي. پروژو په اړه معلومات درکوي، د بیلګي په توګه د بنځو او ځوانانو لپاره.

د ټولنیز مشورې مرکزونه په ټولنیزو مسلو کې وړیا، انفرادي، بیطرفه په پټه توګه( یا په باور سره) لارښوونی او مرستی په ټولنیز ستونزه کې خبرور ګری تاسو د ټولو مسمه بیزو او ټول هیواد کې مرستندویانو وړاندیز کیږی لکه ساتنه د ژوندانه لومړني اړتیاوي ( ده بیلګي توګه: اړتیاو پر بنسټ لږتر لږه عاید)

د اوبروسترایخ بشپړګون لار بنود تاسو سره د کار مارکیټ ننوتلوک او همدارنګه تاسو ملاتړ اومرسته کوي، په لا مسلکي ورتوب. کی دکار بازار AMS او ÖO اوبروسترایخ دولت له خوا دپناه غوښتونکو او مهاجرینو لپاره د او کبوالو / داخلي خدماتو، معلومات او د تماس ټکي د کار د بازار په اړوند. لاندې ویب پاڼي کې موندلای شی،  
[www.wegweiser-integration-arbeit.at](http://www.wegweiser-integration-arbeit.at).

ادرسونه

,AMS Oberösterreich  
Landesgeschäftsstelle  
Europaplatz 9, 4021 Linz 0732 69630  
[ams.oberoesterreich@ams.at](mailto:ams.oberoesterreich@ams.at)

AMS Braunau Laaber Holzweg 44, 5280 Braunau 07722 63345-0  
[ams.braunau@ams.at](mailto:ams.braunau@ams.at)

AMS Eferding Kirchenplatz 4, 4070 Eferding 07272 2202-0  
[ams.eferding@ams.at](mailto:ams.eferding@ams.at)

AMS Freistadt Am Pregarten 1, 4240 Freistadt 07942 74331-0  
[ams.freistadt@ams.at](mailto:ams.freistadt@ams.at)

AMS Gmunden Karl-Plentzner-Straße 2, 4810 Gmunden 07612 64591-0  
[ams.gmunden@ams.at](mailto:ams.gmunden@ams.at)

AMS Bad Ischl Salzburger Straße 8a, 4820 Bad Ischl 06132 23583-0  
[ams.badischl@ams.at](mailto:ams.badischl@ams.at)

AMS Grieskirchen Manglburg 23, 4710 Grieskirchen 07248 62271-0  
[ams.grieskirchen@ams.at](mailto:ams.grieskirchen@ams.at)

AMS JobExpress Bahnhofplatz 3-6, PF 63, 4020 Linz 0810 810500  
[ams.jobexpress@ams.at](mailto:ams.jobexpress@ams.at)

AMS Kirchdorf Bambergstraße 46, 4560 Kirchdorf 07582 63251-0  
[ams.kirchdorf@ams.at](mailto:ams.kirchdorf@ams.at)

AMS Linz Bulgariplatz 17-19, 4021 Linz 0732 6903-0 [ams.linz@ams.at](mailto:ams.linz@ams.at)

AMS Perg Gartenstraße 4, 4320 Perg 07262 57561-0 [ams.perg@ams.at](mailto:ams.perg@ams.at)

AMS Ried/Innkreis Peter-Rosegger-Straße 27, 4910 Ried im Innkreis 07752 84456-0  
[ams.ried@ams.at](mailto:ams.ried@ams.at)

AMS Rohrbach Haslacher Straße, 4150 Rohrbach-Berg 7 07289 6212-0  
[ams.rohrbach@ams.at](mailto:ams.rohrbach@ams.at)

AMS Schärding Alfred-Kubin-Straße 5a, 4780 Schärding 07712 3131-0  
[ams.schaerding@ams.at](mailto:ams.schaerding@ams.at)

AMS Steyr Leopold-Werndl-Straße 8, 4400 Steyr 07252 53391-0 [ams.steyr@ams.at](mailto:ams.steyr@ams.at)

AMS Traun Christlgasse 3, 4050 Traun 07229 64264-0 [ams.traun@ams.at](mailto:ams.traun@ams.at)

AMS Vöcklabruck Industriestraße 23, 4840 Vöcklabruck 07672 733-0  
[ams.voecklabruck@ams.at](mailto:ams.voecklabruck@ams.at)

AMS Wels Salzburger Straße 23, 4600 Wels 07242 619-0  
[ams.wels@ams.at](mailto:ams.wels@ams.at)

Arbeiterkammer  
Oberösterreich  
Volksgartenstraße 40, 4020 Linz 05 6906 0  
[www.akoee.at/ooe](http://www.akoee.at/ooe)  
[info@akoee.at](mailto:info@akoee.at)

bfi Oberösterreich Muldenstraße 5, 4020 Linz 0810 004005 [www.bfi-ooe.at](http://www.bfi-ooe.at)

WIFI Oberösterreich Wiener Str. 150, 4021 Linz 05 7000-77  
[www.wifi-ooe.at](http://www.wifi-ooe.at)  
[kundenservice@wifi-ooe.at](mailto:kundenservice@wifi-ooe.at)

Wegweiser Integration & Arbeit  
[www.wegweiser-integration-arbeit.at](http://www.wegweiser-integration-arbeit.at)

“Broschüre des AMS Österreichs: „Leben und Arbeiten in Österreich  
[www.ams.at/service-arbeitsuchende/auslaenderinnen/asylberechtigte](http://www.ams.at/service-arbeitsuchende/auslaenderinnen/asylberechtigte)

### **Sozialberatungsstellen in den bezirken Sozialberatungsstellen**

„Amt der Oö. Landesregierung Abteilung Soziales 0732 77 20-152 21  
[www.land-oberoesterreich.gv.at](http://www.land-oberoesterreich.gv.at)  
[so.post@ooe.gv.at](mailto:so.post@ooe.gv.at)

### **Weitere Sozialberatungsstellen**

Caritas Oberösterreich Kapuzinerstr. 84, 4021 Linz 0732 7610-2020  
[www.caritas-linz.at](http://www.caritas-linz.at)  
[information@caritas-linz.at](mailto:information@caritas-linz.at)

maiz- Autonomes Zentrum von und für Migrantinnen  
Hofgasse 11, 4020 Linz 0732 890204  
www.maiz.at  
[maiz@servus.at](mailto:maiz@servus.at)

migrare Humboldtstraße 49, 4020 Linz 0732 66736  
www.migrare.at  
[office@migration.at](mailto:office@migration.at)

SOS Menschenrechte Rudolfstraße 64, 4040 Linz 0732 714 274  
www.sos.at  
[office@sos.at](mailto:office@sos.at)

Volkshilfe Oberösterreich Glimpfingerstraße 48, 4020 Linz 0732 3405  
www.volkshilfe-ooe.at  
[office@volkshilfe-ooe.at](mailto:office@volkshilfe-ooe.at)

- ZusammenHelfen in OÖ Gemeinsam für geflüchtete Menschen  
www.zusammen-helfen.at  
[zusammenhelfen@ooe.gv.at](mailto:zusammenhelfen@ooe.gv.at)

## زده گره يا جورښت

### د ژبې گټې

د بني زده‌گري سره به تاسو ښه دنده ومومئ. او ډير لږ به به روزگاره وي او د خپل خان او ستاسو کورنۍ لپاره بريالي راتلونکي خوندي کړئ. يا ولري. مگر تعليم لومړی په ښوونځي کې نه پيل کيږي، ماشومان لومړی / مورنۍ ژبه ښه کنترول لري، او بيا په اسانه هغه / هغې نورې ژبې زده کيږي. تل په هغه د ژبه خبری د خپل ماشوم سره وگري چې تاسو تر ټولو غوره زده وي. که ماشوم تل. په خپل مورنۍ ژبه خبرې وکړي، هغه هم د زده کړې نو د آلمان ژبه ورته اسانه وي. ستاسو د ماشوم سره ښه باوري، اړيکو له لارې او ډيرې ژبې پاملرنه او يو هڅونکی چاپيريال تاسو کولی شئ په ښه توگه د ماشوم ژبې زده کړه ترلاسه کړئ، د ژبپوهنې ملاتړ په اړه نور معلومات په دې وېب پاڼه [www.sprich-mit-mir.at](http://www.sprich-mit-mir.at)

. برسېره پدې، ستاسو ماشوم بايد دا فرصت ولري چې ژر تر ژره جرمني زده کړي. تر ټولو غوره داده چې خاپوړی خاپوړونه يا دلمرني روزني او يو وړکتون ته لار شئ. په اطريش کې ژوند او کار کولو لپاره. د آلماني پوهه ډېر مهمه خبره ده که چېرې په سوېډر مارکېټ، طبيب (ډاکټر) او يا په کار کې: هر هغه څوک چې په آلماني خبرې کولای شي ښه افهام او چټکۍ سره پر مختگ کوی همدارنگه په ټولنيز کې گډون د ملگرو، دوستانو، همکارانو، سره خبرې کول، غونډو کې برخه اخيستل يا د گډون کولو له پېښو او يا د ټولني د معروض آسانه گډون محاورې کولای. د جرمني ژبې مهارتونو په اطريش کې د ژوند او د کار فرصتونو لپاره خورا مهم دي د اطريش کې په وېب پاڼه کې تاسو د آلمان د کورس وړانديز او مرستندويه لارښوونو يوه لنډه کتنه کې موندلای شئ [www.integrationsstelle-ooe.at](http://www.integrationsstelle-ooe.at)

## خاپوړوځای يا اولينه روزنه (0-3 کاله) او د وړکتون (3-6 کلونو)

په اطريش کې د ماشومان اولينه روزنه يا دخاپوړوځای کې او په وړکتونو کې د ماشومانو روزنه ياڅارنه کيږي دډيروکوچني کوچني ماشومان څارنه پاملرنې د روزل شوي ښوونکو لخوا کيږي. ماشومان د دې لپاره فرصت لري چې ملگري پيدا کړي او خپل آلمان ښه کړي او دا ډيره مهمه ده چې ماشومان (يوکال تر مخه) په وړکتونو او اولينه روزنه يا دخاپوړ ځای دپاره نومونه ثبت کړي. وړکتون يوکال تر دښونځي شامل کيدو تر مخه اجباری دي. وړکتونو د وړانديز په اړه د معلوماتو لپاره د اوبروسترايخ او اولسوالي څانگو اودښاروالۍ چارواکو سره اړيکه ونيسئ

### ښوونځي سيستم

د اطريش د ښوونځي سيستم ډېر فرصتونه يا امکانات وړاندې کوي، چې يواځې يو لنډيز دلته وړاندې شوی د اطريش د ښوونځي د سيستم په اړه مفصل معلومات دلته ومومئ - د ښوونې او روزني د وزارت په وېب پاڼه باندې او په [www.bmb.gv.at](http://www.bmb.gv.at) وېب پاڼه [www.bildungssystem.at](http://www.bildungssystem.at) او په د وېب پاڼه کې د [www.lsr-ooe.gv.at](http://www.lsr-ooe.gv.at) وېب پاڼه کې. د [www.schulpsychologie.at](http://www.schulpsychologie.at) دا وېروسترايخ کې، په د ټولو دښوونځي تفصيل، [www.lsr-ooe.gv.at](http://www.lsr-ooe.gv.at) او وېروسترايخ ښوونځي شورا ځانگړي توگه د خصوصي ښوونځيو په شمول تفصيلي کتنه

## عمومي

د پوښتنو، اومصلحت لپاره دا سپارښتنه کيږي چې دښوونځي سره تماس يا اړيکه ونيسئ. په هر ښوونځيو کې د والدينو(موراوپلار) د ورځي شتون لري . په هر ښوونځي کې په کال کې دوه ځلي، او په منځني او لوړي ښوونځيو کې د اونۍ دخبرو ساعتونه هم شتون لري.پلار او مور يا والدينو د ښوونکو په کنفرانسونو کې به تاسو د ښوونځي د فعاليتونو او پيښې (د پروژې د اونۍ، د سکي کورسونه، د ژبې اونۍ، چکرونه، اوداسی نور) څخه خبر کړي تاسو د نورو والدينو سره د ليدلو فرصت هم لري.

. د ټولگي زده کوونکو لپاره گډوسفرونه په ځانگړي توگه مهم دي چې دوی دوی سره يوځای کولو او د خپلو ملگرو او ټولنی ته وده ورکوي. ياهغوی ته د يو ځای پورې احساس او د هغوی دوستي او د ټولگي او ټولني ته پياوړتيا وربخښی. ډيری ښوونځي هم د مور او پلار ټولني لري. چې په خپلو فعاليتونو کې زده کوونکو او ښوونکو سره مرسته کوي ، او ډير ښوونځي دي چې ټولو ورځ په توگه وي د ښوونځيو ډولونه ((د ښوونځي ورځني پاملرنې) هم ترسره کوی د بيلگي په توگه، ټولنيز د زده کړو تفريح فعاليتونه هم وړاندې کيږي دا هم ممکن د چې په مورنی ژبې درسونو کې برخه واخلي

. ستاسوپه ښوونځي کې پوښتنه وکړی د ماشوم د ښوونځي ده وړاندیز او د امکاناتو څخه گټه پورته کړي! په ټولو ښوونځيو کې ، هلته هم يوه ورځ ده چې د ښوونځي څخه ليدنه کيږي . او تاسو کولی شئ په ښوونځي کې د وړاندیز په اړه معلومات ترلاسه کړئ.. په هراخباري ښوونځي کې د "تمرین اوسپورت يا ورزش" ، چې هم لامبو پکښی شامل دي په زده کړه مضمون کې حسابل کيږی او دواړه هلکان او نجوني بايد برخه واخلي

## ښوونځي کې نوم ليکنه او اجباري زده کړه

. که ستاسو ماشوم د اگست تر 31 پورې شپږ کلن وي، دوی بايد د سپتمبر کې ښوونځي ته لار شي دمخه کال په نومبر کې د ستاسو ماشوم بايد په مسؤلي ابتدايي ښوونځي کې ثبت شي.د (د ښوونځي نوم ليکنه). نيټه به په عامه توگه اعلان شي (په ښوونځي په دروازه کې) او يا به تاسوته ديو ليک پواسطه خبر درکړی. نوم ليکنه به معلومه کړي چې ستاسو ماشوم څنگه وي د ښوونځي چمتوالي لری که نه آيا ستاسوماشوم لوستلای شي حده غوښتنې پرته لومړي ټولگي تعقيب کولای سي. برسېره پردې، د زده کونکي ثبت کول د آلمان د ژبې مهارتونه هم د ژبې ژبې ارزونه کيږي د زده کوونکو د نوم ليکنه (د ژبې ارزونې)کولای سي. همدارنگه په څو مرحلو کې د ټولو ماشومانو لپاره چې په اطريش کې د تل لپاره د ژوند، کوي عموماً عموم پيل کيږي اجباري زده کړې د 6 بشپړولو څخه وروسته د سپتامبر په لومړی نيټه لازمي ښوونځي ته حاضر يږي .اجباري ښوونځي 9 کاله ده، دا په دې مانا چې ټول ماشومان بايد ښوونځي ته ولاړسي سرغړونې به سزا شي.. که ستاسو ماشوم ناروغ وي، ښوونځي ته بايد ژر تر ژره خبر ورکړي . رخصتی څخه پرته بهرته انتقال اجازه نه لري.نو حتماً به ښه دليل لری يا د مهمو دليلونو لپاره د غير حاضرۍ غوښتنليک وساتئ. د ښوونځي د رخصتياني د ه يو ولايت دبل ولايت سره توپير لري د دولت له خواتنظيميري. داوبروستراريخ رخصتی،پدی ويب پاڼه کې وگورئ.

[/www.lsr-ooe.gv.at](http://www.lsr-ooe.gv.at)

[.informationsservice/elternschueler/ferientermine](http://www.informationsservice/elternschueler/ferientermine)

html oder unter [www.bmb.gv.at](http://www.bmb.gv.at) د معلوماتو د خدمتونو / غټ سنه زده کونکی/ رخصتي نيټی.

## دښوونځي د چمتوالي او مخکینی يا ابتدايي ښوونځي

کله کله د ښوونځي پرېکړه کوي، چې دستاسو ماشوم تر اوسه د ښوونځي ته چمتو ندی، پدی مانا چې ، د ابتدائي ښوونځي کې گډون لپاره مناسب ندی له همدې امله بايد د مخه کې يو کال ولمرني ښوونځي ته ولاړ سي (تر ابتدايي ښوونځي تر مخه يوکال دوام کوي ماشومان ښوونځي ته چمتو کوي ) دا يو کال د نهو کلونو دا جباري زده کړو کې شميرل کيږی او ستاسو د ماشوم پراختيا کې مرسته کوي ترڅو دا د لومړی درجه لومړني ښوونځي سره پيل شي

## ابتدایي ښوونځي

ابتدایي ښوونځي څلور کاله دوام لري چې د 1 ټولگي څخه تر 4 ټولگي پورې. ستاسو ماشوم د مهم مهارتونو زده کوی لکه لوستل، لیکل او ریاضی. هغو زده کوونکو لپاره چې د آلمان پوره پوهه نلري په اوبروسترایخ دمرکزي ساحي په ځینو ټولگيو کې د جرمني ژبې پیاوړتیا کورسونه وړاندي کيږي دلته یې یادونه کو دځینو ښوونځیو ډولونو تر څنګ، ښوونځي سته چې په ځانګړو توګه زده کړکوی د (د بیلگي توګه مونټیسوري ښوونځي او والدوف ښوونځي Waldorf Montessori) هم شتون لري، کوم چې په خصوصي توګه روان دي ، تګره ښوونکي لري

ښوونځیو په اړه نور معلومات پدی ویب پاڼه کې موندلای شئ

<http://www.montessori-oberoesterreich.at/> oder <http://www.waldorf.at>.

د 4 لومړني ښوونځي د بشپړولو وروسته، ماشومان کولی شي په نوي منځني ښوونځي یا عمومي ثانوي ښوونځي ښوونځي کې ګډون وکړي (AHS).

## نوي منځني ښوونځي او د ولسي ټولگي

د نوي منځني ښوونځي دا دنده ده چې د زده کوونکو د ثانوي ښوونځیو او کالجونو ته د لیږلو دلیار د ، د استعداد او توان وړتیا پیاوړتیا له مخې زده کوونکي/زده کوونکی مسلکي ژوند ته چمتو کړي

علمي منځنيو ښوونځیو (AHS) هم څلور کاله 4 وخت نیسي.حالته د زده کوونکي/زده کونې د عمومي زده کړی کوي منځني ښوونځي او د څلورو کلونو کی بشپړه کړی نواخیرازموینه ته چمتو کوي. عمومي ثانوي ښوونځي موخه دا ده چې زده کوونکو /زده کوونکي په پوهنتون کې زده کړه وکړي

د 8 ټولگي وروسته، د بیلگي په توګه 4 ټولگي وروسته نوي منځني ښوونځي او یا د عمومي منځني ښوونځي، زده کوونکي /زده کوونکی پریکړه خپله کوي چې زده کړه. غواړي تعقیب کړي. که د اجباري زده کړی نه وي بشپړ کړی د زده کوونکي/زده کوونکی باید یو کال پولیټیکنیک ښوونځي ته لار شي، کوم چې د مسلکي ژوند لپاره چمتو کوي.پولیتخنیک ښوونځي لږ تر لږه د یو کال ده. ثانوي ښوونځي او په ټولو AHS کې او همدارنګه په منځني او لوړو ښوونځیو کې داسې ښوونکي شتون لري چې د زده کوونکو لپاره مشوري دنده لري. ستاسو د ماشوم په ښوونځي کې پوښتنه وکړئ چې کوم ښوونکي یا ښوونکي دي چې دا مشوري ترسره کوي!

## زده کړه

هرڅوک چې لازمي یا اجباري زده کړې بشپړ کړي او غواړی نوری زده کړی وکړي، باید د تیر ښوونځي په جریان کې په یوه شرکت کې د مسلکي زده کړو په لټه کې وي. یعنی په یو شرکت کې شاګردي وکړي. نود د ښوونځي بشپړه کېدو سند ، د لورنمرو د مطلوب شاګردي یا مسلکي زده کړو موندلو امکانات لور دي د. د مختلفو مسلکونو په اړه نور معلومات په دې ویب پاڼه و کې موندلای شئ <http://www.beruflexikon.at>. د اوبروسترایخ د د ځوانانو خدمت خدمتونه هم د ځوانانو سره د شاګردي یا مسلکي زده کړو موندلو کې مرسته کوي

<https://www.jugendservice.at/coaching> د هغو کسانو لپاره چې زده کړی یې نه ده بشپړې کړی او یا یوازې د یوې شاګردي یوه برخه بشپړه کړی وی، او د امکان لري چې وروستی دشاګردي ازموینې کې به په استننا توګه ومنل شي. حرفوي زده کونکي د لیسې د لور ښوونځي څخه فارغ شوي او وروسته کولای شی په پوهنتون کې ګډون وکړي. نور معلومات کولا شي اقتصاد اتحادیه اوبروسترایخ کارکرانواتحادیه څخه لاس ته راوړي.

نور معلومات پر <http://www.lehremitmatura-ooe.at> وپيښای او یا د د د خوانانو په خدمت کې موندلای شئ. د صحیح دنده غوره کول خورا اسانه ندي او باید په پام سره په پام کې ونیول شي. په دې مهمې پریکړې کې وړاندیز شوي مشورې څخه گټه پورته کړئ!

## ثانوي ښوونځي

په ثانوي ښوونځي کې د گډون لپاره، د ښي ښوونځي راپور مهم دی. تاسو د داخلي ښوونځيو په داخلي ښوونځيو کې د داخليو معیارونو په اړه نور معلومات د ښوونځي شورا Landesschulrat وېب پاڼه باندې، Arbeiterkammer یا پخپله په ښوونځي کې موندلی شئ..

**منځني مسلکي ښوونځي:** د مسلکي روزنې، چې درې یا څلور کاله دوام کوي

او پرته له Matura شهادتنامې څخه پای ته رسېږي (د بیلگې په توگه تجارتی پوهنې ښوونځي یا د تخنیکي پوهنې)..

**مسلکي ثانوي ښوونځي:** په ښوونځي کې د عمومي زده کړې او مسلکي روزنه، کوم چې

پنځه کاله وخت نیسي او د ښوونځي د وتلو آزمویني یا شهادتنامې سره پای ته رسېږي نتیجې Matura (د بیلگې په تجارتی کالج - هاک، لوړو زده کړې

**تخنیکي ښوونځي - HTL** اقتصادي کارونو لپاره د فدرال تعلیمي موسسه یا د تجارت ادارې فدرالي کالج - (HLW).

د عمومي ثانوي زده کړې (AHS): لوړ پور: عمومي تعلیم، مگر هیڅ واضح مسلکي زده کړې یاروزنه نلری، کوم چې څلور کاله دوام کوي او د لیسي ډپلوم یا شهادتنامې سره پای ته رسېږي

(د مثال په توگه Bundesoberstufenrealgymnasium- BORG gymnasium)

## Matura د شهادتنامه او زده کړه

که چېرې څوک د شهادتنامه تصدیق او یا معادل د ازموینې ولري (یا پوهنتون ته د ننوتلو ازموینې تیرې کړي، یا د پوهنتون د کانکور ازموینه) ورگړی وی، کولا شي په یوه (پوهنتون) د اکاډمۍ او یا د د تطبیقي علومو پوهنتونونه کې زده کړه وکړي. نور معلومات د ، [www.studieren.at](http://www.studieren.at) ، [www.schulpsychologie.at](http://www.schulpsychologie.at) د وېب پاڼې د وزارت پوهنې، هنر او فرهنگ د وزارت د وېب پاڼې او د وېب پاڼې [www.bildungssystem.at](http://www.bildungssystem.at) موندل شي.

د زده کوونکو او/ زده کوونکي لپاره د مالي مرستو فرصتونه شتون لري چې لږ پیسې لري یا کورني یی لږ پیسې لری، دا امکان لری چې مالي ملاتړ ورسره وسي. نور معلومات په رساله "ټولنیز سلاکار"، د ÖÖ د دفتر کې شتون لری. بهرنیو چارو وزارت، د ټولنیزو چارو ریاست یا د دفتر په وېب پاڼه کې. والیتي حکومت، ر په وېب پاڼه.

کې [www.land-oberoesterreich.gv.at](http://www.land-oberoesterreich.gv.at).

## کمه دنده مور اوپلار لري

نه يوازي د زده کوونکي/زده کوونکي ، بنوونکي ، بلکي مور او پلار هم د خپلو ماشومانو په تعليم کي دندې لري . د خپلو ماشومانو زده کړه مسؤوليت لري. چي ستاسو ماشوم په سمه توگه بنوونکي ته راځي يا تاسو ماشوم په خپل وخت ټولکي ته راسي ، تولد بنوونکي اړين يعنی درس لازم شيان چمتو وي د خپلو فعاليتونو ترسره کړي. يا بنوونکي کونى کار ترسره کړى دا هم مهمه ده چي د بنوونکو سره ښه تماس ولرى ، دبيلگي په توگه، چي دمور او پلارونو دخبرو ورځو ته ولاړ شي. د خپلو ماشومانوسره کورني زده کړودنده کى ملاتړ وکړى - ښه، او ويټامين بډايه خواړه برياليو زده کړي شرط دى.

## دلويان: د بهرنى تعليمي زده کړو وړتيا وي پيژندنه (Nostrifikation)

که تاسو په يو بل هيواد کي د روزني بشپړگري يى، نوتاسو کولای شي خپل پيژندنه لپاره په اطريش کي عملي غوستنه وکړى (داوبروسترايخ دبنوونکي شورا ده اوبرو سترايخ دپاره) چي آيا د بهرنيو زده کړومعادل په توگه د اطريش د روزني سره برابر دي تاسو بايد داهم ثابته کړي، چي تاسو په اطريش کي د خپلو مسلکي فعاليتونو په بشپړه توگه دلته دغه پوهني ته اړتيا لري په اطريش کي د زده کړي دڅرني بيل بيلی څانگى سته چي د دي لپاره Nostrifikation دپاره دنده پر غاړه لري. د دي لپاره چي ستاسو په اطريش کي د بنوونکي د سندونو په توگه معادل د منلو وړ سى، دوى بايد د پوهني د وزارت له خوا وڅيړل شي. دا کېدای شي چي تاسو به انفرادي ازمويني ورکړي. نور معلومات د لاندې [www.bmb.gv.at](http://www.bmb.gv.at) وموندل شي. د ساينس علومو فدرالي وزارت، څيړني او اقتصاد د سندونو د پريښودلو د تصديق کولو مسوليت په غاړه لري. دلته يو شمير هيوادونه شتون لري چي سندونه دي په اتوماتيک ډول پخپله پيژندل شوي دي. يو ليست او نور معلومات په لاندې ډول موندلی شئ: [www.bmfwf.gv.at](http://www.bmfwf.gv.at). ستاسو د پوهنتون د فراغت سند پيژندلو لپاره تاسو بايد د اطريش پوهنتون يا د تخنيکي کالج کي يو غوښتنليک وړاندې کړئ. همدارنگه د لوړو زده کړو او دپوهنتون د درجي په صورت کي، د اطريش او نورو هيوادونو ترمنځ تړونونه شتون لري چي ستاسو د ديپلوم منل آسانه کوي. معلومات، د تماس ټکي او مشورې په [www.nostrifizierung.at](http://www.nostrifizierung.at) کي موندلی شئ. د مختلفو مسلکونو لپاره مختلفي ډلې شتون لري، کوم چي د مسلکي مسلکي روزني پيژندلو مسوليت لري. د ټولو وړ اداري موسسو ساده کتنه په [www.berufsanerkennung.at](http://www.berufsanerkennung.at) کي موندلی شئ

## د تعليمي وړتياوو بيا ترلاسه کول اونور وړاندې زده کړى

. اوبروسترايخ د بنوونکي اوروزني پروگرامونه په پراخه لړۍ شتون لري يا ډير تعليمي کورسونه وړاندې کوى . که تاسو اجباري بنوونکي يا نورزده کړى نه يى بشپړگري نو تاسو کولای سي خپلى زده کړي يعنى اجبارى بنوونکي بشپړه کړي، د يو (مختلف) مسلک لپاره د روزنه کړي د بيلگي ، په توگه، ځيني تعليمي موسسي لازمي زده کړي وړاندې ياځيني يي تعليمي اسانتياوي وړاندې کوي. د اجباري زده کړي امکانات وژغورل شى پدي اړه معلومات کولى شي په تعليمي موسسو يا د ټولنيزو د ځينو تعليمي ادارو، د زده کړي اداري او يا په ټولنيزو سلا مشورې ورکونکي مرکزونوکي په مستقيماً ډول موندلای شي. . ځيني بنوونکي په ځانگړي ډول د کارکونکي خلک، هلته د مابنم په اوږدو کي درسونه ترسره کيږي. تاسو د دي فرصت يا اختيار هم لري چي خپل اوسني دنده او مسلک ته نور پراختيا وده ورکړي. په دوپ پانه کي [www.weiterbilden.at](http://www.weiterbilden.at) او [www.erwachsenenbildung.at](http://www.erwachsenenbildung.at) د اوبروسترايخ تاسو به د جاري تعليمي وړانديز يوه لنډه کتنه ومومئ "Bildungsberatung Oberösterreich" اوبروسترايخ تعليمي مشاورت شبکه وړيا تعليمي مشاورى وړاندې کوي .

ادرسونه

AMS Berufslexikon [www.berufslexikon.at](http://www.berufslexikon.at)

Bundesministerium für Bildung

[www.bmb.gv.at](http://www.bmb.gv.at)

[www.sprich-mit-mir.at](http://www.sprich-mit-mir.at)

Bundesministerium für Wissenschaft, Forschung und Wirtschaft

[www.bmwf.gv.at](http://www.bmwf.gv.at)

Berufs- und Ausbildungsanerkennung

[www.berufsanerkennung.at](http://www.berufsanerkennung.at)

[www.nostrifizierung.at](http://www.nostrifizierung.at)

Erwachsenenbildung Online

[www.weiterbilden.at](http://www.weiterbilden.at)

[www.erwachsenenbildung.at](http://www.erwachsenenbildung.at)

[www.initiative-erwachsenen.bildung.at](http://www.initiative-erwachsenen.bildung.at)

Landesschulrat oberösterreich

[www.lsr-ooe.gv.at](http://www.lsr-ooe.gv.at)

Lehre mit Matura ÖBS

[www.lehremitmatura-ooe.at](http://www.lehremitmatura-ooe.at)

Lehrlingsstelle der WKO Oberösterreich

[www.wko.at](http://www.wko.at)

Jugendservice Die Jugendinfo des Landes Oberösterreich

[www.jugendservice.at/coaching](http://www.jugendservice.at/coaching)

Österreichischer Integrationsfonds

[www.integrationsfonds.at](http://www.integrationsfonds.at)

Schulpsychologie [www.schulpsychologie.at](http://www.schulpsychologie.at)

ZusammenHelfen in OÖ-Gemeinsam für geflüchtete Menschen

[www.zusammen.helfen.at](http://www.zusammen.helfen.at)

## کورنی

### تاسو ده یو ماشوم تمه کوي

که یو ډاکتر/ ډاکتره /طیب مشخص کړي چې تاسو امیندواره یاست، د "مور ماشوم ماشوم پاسپورت" به تاسو ته وړاندې شي د امیندواری ټول ضروري معاینه یا څیړنه او ستاسو ماشوم تر پنځم کال ته به په پاسپورت کې داخل شي او تل هغه وخت معاینه یا څیړنه وکړی چې د مور او ماشوم پاسپورت کې لیکل شوي وي څیړنه یا ناوخت یا هیڅ ونګری نوستاسو به اقتصادي مرستی (یعنی د ماشومانو پاملرنی پیسی درنګره سی) که تاسو کار کوی نو تاسو باید خپل کارورکونکي ته ژر تر ژره د امیندواری خبر ورکړئ. او کله چې د زیرون اټکل شوی نیټه د هغه / هغې ته یې وویاست چې کله د زیرون نیټه ده له هغې وروسته، د د میندو زېرننون د ساتنې قانون مقررات، د کار آسانتیاوو په شمول، تاسو ته پیل کیری. د امیندواری د ساتنې د قانون شامل دي، د بیلګې په توګه، د کار ګوښکولو پر وړاندې ساتنې. د استخدام د خونديتوب د امیندواری د ساتنې قانون 4 اونی زېرېدني تر مخه پیل کیری او 4 اونی زېرېدني وروسته د ولادې رخصتی پای. که څوک د کار ازموینې په میاشت کې وی نو د کار ګوښه کولو پر وړاندې هیڅ خونديتوب نشته. دا میندو د ساتنې رخصتی پیل کیری 8 اونی تر مخه تر زیرون (ولاددت) او 8 اونی وروسته تر زیرون (ولادت) تاسو په دغه موده کې (د ساتنې موده) د کار کولو اجازه نلري او ناوړه کاري شرایطو ژغورلی یاست اوستاسو ته د زېرېدني ګټې او اجباري بیمې هفتي پیسی د روغتیا بیمې له خوا درکول کیری، د میندو ساتنه خپلواکه ده یعنی د مور د ساتنې قانون ټولته یو رقم دي تابعیت، د کار موده اړه نلري. او د کار کونکي مور او پلار یا والدین په توګه تاسو د تطبیق وړ وختونه رخصتی یا کرینڅ حق لری اومور یا پلار ماشوم پاملرنې تخصیص یا پیسی تر لاسه کوي بنځي او میرمنې، د بیکاری د بیمې ګټې (لکه د بېروزګاري ګټه، بیړنی مرستی) ګټه تر لاسه کوي، پدی وخت زېرننون سهمیه یا داوونې پیسی ورکول کیری بیکاري پیسی نه ورکول کیری ولي چې د کار منع دي. د مور او ماشوم د زېرېدني او زیرون ګټې او اونی پیسود ماشوم پاس په اړه دنور زیاتو معلوماتو لپاره، مهرباني وکړئ د خپل روغتیا بیمې سره، اړیکې ونیسی. د امیندواری او د مور پالنې کار موندنې قانون په اړه معلومات له داوبروسترایخ د کار اتحادیه Arbeiterkammer OÖ څخه تر لاسه کولای شي. په یوه نظر ټولې مهمې نیټې کولاسی مور او پلار وخت جدول داوبروسترایخ د کار اتحادیه کې موندلای شی: [www.ooe.arbeiterkammer.at](http://www.ooe.arbeiterkammer.at) < بروشرونه او لارښود کتابونه > کار او کورنی < د والدین حرکت جدول >.

### د زېرېدني وروسته د لومړی رسمي ګامونه

ستاسو ماشوم دلته دی – مبارکی! د مور او پلار په توګه، تاسو اوس په نوي حالت کې یاست - او د چارواکو لپاره هم ځینې شیان ترسره کړئ ستاسو د ماشوم زیرون راپور په ښاروالی مناسبه دفتر یا اولسوالي کې راجستر کړئ. زېرېدني تصدیق به تر لاسه کړئ. دوی دوی ته اړتیا لري هغه ځای کې چې تاسو استوګنه لري هلته به تاسو خپل ماشوم د استوګنې ځای کې راجستر کړئ. د زیرون سند او همداراز ټول اسناد په ښه توګه وساتئ، نو تاسو ماشوم وروسته وروسته به ډیر اړتیا ولري! آیا تاسو د دریم هیواد یاست داطرش په قانوني توګه، تاسو باید د خپل ماشوم لپاره د اوسیدلو اجازه د ماشوم د زېرېدني په لومړی شپږو میاشتو کې د استوګنې اجازه لیک غوښتنه وکړئ ماشوم. راجستر سند یا د استوګن کارت (= اسناد) لپاره په څلورو میاشتو کې غوښتنه وکړئ.

د خپل ماشوم لپاره د ماشوم د زېرېدني سند او هستوګنې د نوم لیکنې تصدیق کولو مه هیرکوی! اود اروپایي اتحادیې! / EU / اتباعو یا سویس تابعیت ماشومانو لپاره، هغه ماشومان چې د اطریش تابعیت نلري اړین دي چې اسنادو لپاره د غوښتنلیک یا د استوګنې اجازه لیک! یا د استوګنې د اجازې لپاره غوښتنه وکړي

## فامیلی مرستی یا کورنی مرسته

د کورنی د پیسی مالي ملاتړ د هغو کورنی لپاره چې ماشومانو سره په اطریش کې د خپل اصلي استوګنځاي لري تاسو د کورنی د مرستو مستحق یاست که تاسو

- د اطریش تابعیت ولري او په عمومي توګه یاعده ډول په اطریش کې ژوند کوي
- د EU / EEA ښاریان، سویس یا
- د دریم هیواد تابعیت لرونکي وګړي چې په اطریش کې د دایمي استوګني یا اقامت، لري
- پېژندل شوي کډوال یا فرعي ګټي اخیستونکي یا فرعي قراردادي خوندي حق لري

## د ماشومانو د پاملرنې پیسی

تاسو د ماشومانو د پاملرنې پیسی پدې اړنلري چې تاسو کار کوئ یا نه کوئ . په هر صورت، تاسو باید ستاسو د ماشوم لپاره د کورنی د پاملرنې مرستی تر لاسه کړئ، د هغه چې په کورنی سره ګډ ژوند وکړئ، او هر کال د یوې ټاکلي اندازې څخه زیات عواید تر لاسه نه کړئ. د ماشوم پاملرنې پیسی په اړه د نورو معلوماتو لپاره مهرباني وکړئ د خپل محلي ټولنیز بیمې دفتر سره اړیکه ونیسئ

## والدینو (مور او پلار) او ماشومانو لپاره ملاتړ او مرسته

د یو ماشوم لرل او پالنه د والدینو لپاره یولوی سترمسؤولیت دی. مګر ملاتړ او مرستی هم د پیل څخه سم وړاندیز شوي دي: د مور او پلار په مشوره کې، میندواو پلارونه د زېږېدنې له ټولو اړخونو سره، د روغتیا مشورې په ټولو اړخونو کې مشورې تر لاسه کوي. ، د روغتیا په ټولو برخو کې مشورې تر لاسه کوي. په والدین - د ماشوم مرکزونو کې تاسو کولی شئ د نورو مور او پلار سره لیدنه وکړئ او ستاسو ماشوم کولای شي د ملګرو سره لوبې وکړي. ځینې وختونه مور او پلار د احساس کوي چې خپل ماشوم زور پرې اچولي یاد زغملو سره مخ کیږي او نه پوهیږي چې څه وکړي. په ولسوالیو او ښارونو کې دروزني او د کورنی مشورتي مرکزونه سته او د ماشومانو او ځوانانو په خدمتونو کې ویاړی مرسته کوي. د ماشومانو او ځوانانو خدمتونه هم د کوچنیانو او ځوانانو د ناورتیا او ناوړه ګټي اخیستنې لکه د جدي ستونزو مسؤل دي.

نور معلومات په [www.kinder-jugendhilfe-ooe.at](http://www.kinder-jugendhilfe-ooe.at) کې موندلی شئ

## مرسته او مشوره

دا اکثرهداسي پيښيري، چې ژوند داسي نوی، لکه تصور شوي دي. د شخړو او يا هم په کورنۍ کې تاوتریخوالی شتون لري، تاسو باید خپل ماشوم یوازې لوی کړی، دا احساس لري چې هر څه ستاسو لپاره ډیر زیات شول ځیني ستونزې یوازې نه شي حل کیدای. د مشورتي مرکزونه شتون لري چېرته چې تاسو په خوښۍ سره مرستې کوي هلته تاسو د خپلو ستونزو په اړه خبرې کولای شئ، او محافظت ومومئ. او چې تاسو څه کولای شئ مشوره ورکړئ. ځیني د مشورې مرکزونه لکه د کورنۍ او میرمنو مشورې، په دې کې دي "د تاوتریخوالی یا بحران په وړاندې د ښځو سره مرسته". تاسو کولای شئ دا پوښی د یووالي د ځای یا راګډون څانګه ÖÖ د ویب پاڼې څخه ډاډلود یا راوغوړي. که تاسو په اوبراوسټرایخ کې خپل لومړني استوګني لري او لږترلږه یو ماشوم لپاره د کورنۍ مرسته اخلی نو تاسی کولای سی اوبراوسټرایخ کورنۍ کارت غوښتنه وکړی ده ددریم هیواد اتباع باید د اوسیدلو اجازه اعتبارور داقامت تصدیق وروری یاد دریم هیواد تابعیت باید هم د اوسیدو قانوني اعتبار ثابت کړي. دغه فامیلی کارت سره په اوبراوسټرایخ کې ډیر شرکتونو کې تخفیف لری، دبیلګې په توګه، د سپریږي یا ترانسپورت ټولنه کې د اوبراوسټرایخ د فدرالي پټلۍ یا ریل کې ارزانه سفرو کړي. اوهم د [www.westbahn.at](http://www.westbahn.at) بیلګې په توګه آنلاین اوبراوسټرایخ څخه بهرته سفرونو تخفیف یا ارزانه پلان کولاسی ستاسو د ماشوم تر ښوونځي پورې د وړیا ټکریا پيښي بيمه لری. د اوبراوسټرایخ کورنۍ د کارت د زیاتو معلوماتو لپاره، د اوبراوسټرایخ د دفتر د کورنۍ څانګې. له چارو سره اړیکه ونیسی

## ادرسونه

Arbeiterkammer Oberösterreich

[www.ooe.arbeiterkammer.at](http://www.ooe.arbeiterkammer.at)

Familienreferat Land Oberösterreich

[www.familienkarte.at](http://www.familienkarte.at)

Integrationsstelle das Landes Oberösterreich

[www.integrationsstelle-ooe.org](http://www.integrationsstelle-ooe.org)

Kinder- und Jugendhilfe Oberösterreich

[www.kinder-jugendhilfe-ooe.at](http://www.kinder-jugendhilfe-ooe.at)

ZusammenHelfen in ÖÖ Gemeinsam für geflüchtete Menschen

[www.zusammen-helfen.at](http://www.zusammen-helfen.at)

## مالي چاري او حساب

### دبانگ نمره يانگي حساب

يو بانگي حساب بياکتنې او ستاسود پيسو سمبالول آسانه کوي . که يوخت چي تاسو کار شروع گري نو ستاسو تنخوا يامعاش به مستقيماً ستاسو بانگي حساب يا بانگي نمرې ته ليرل گيري او تاسو به دبانگي کارت هم تر لاسه کري . کوم چي تاسو کولای سي نغدي پيسو اتومات (دبانگ اتومات) څخه رايستلای سي بيله نغدي پيسو په دوکانو کي سودا کولاي سي د خپل حساب څخه د يو منظم ترتيب سره، په ثابت وخت کي يو ټاکلي مقدار سم ستاسو دبانگي حساب (دبيلگي په توگه ستاسو کرايه گرځنده دتليفون قرا داد ) بل بانگي حساب ته ليرل کيدای شي . دپيسو انتقالول هر بانگ خپل شرايط لري . په بيلابيلو بانکونو کي د غوره شرايطو په اړه ا معلومات تر لاسه کري يودبانگي حساب پرانستلو لپاره، تاسو د اوسني انځورداره تذکرو او ځيني وختونه استوگني ثبت يا ثبتونې فورمي ته اړتيا لري

### ماليه

د خپلو دندو د پوره کولو لپاره، دولت د بهرنيو عوايدو عايد ته اړتيا لري . د دې هدف لپاره هغه ماليه تاديه کوي ماليه، فيسونه او دندې لگوي . ټول وگري د دې لپاره دنده لري چې د عامه خدمتونو مالي تمويل کي ونډه واخلي ، حتی که دوی نه غواړي په مستقيم ډول يا د گټو څخه گټه واخلي او په اطريش کي د مالياتو په بيلابيلو ډولونو شته . د کارگر په توگه د يوه کارمند / کارمندي په توگه چې يو خپلواک مسلک تمرين کوي تاسو تاسو عايدات ماليه يا عايدات ماليه ورکوي. (10% يا 20% فيصد ) به په اتوماتيک ډول د او خدماتو تبادلې په هر رسيد او مالياتو کي اضافه کيږي. د کال په پای کي د مالياتو مساوات کولی شي دا ممکنه ده په پای کي د ماليه يوه برخه . ستاسي ته بيرته درگري ستاسو د ماليه په اړه مهم معلومات په آنلاين ډول موندلای شي: [www.finanzonline.bmf.gv.at](http://www.finanzonline.bmf.gv.at) يا په

[www.bmf.gv.at](http://www.bmf.gv.at)

### پور

پور کولای شي لويه ستونزه وي. څوک خپل کرايه ورنه کري، کيدای شي خپل اپارتمان له لاسه ورکړي څوک چي د کاز او برېښنا پيسی ورنگري هم پرتاسو بنديري سروخت اوبروسترايخ ډپور مشوري يا مصلحت سره په تماس کي سي نور مالومات په دغه پاڼه کي پيدا کولای سي [www.schuldner-hilfe.at](http://www.schuldner-hilfe.at) او يا [www.ooe.schuldnerberatung.at/beratung.html](http://www.ooe.schuldnerberatung.at/beratung.html)

[www.schuldner-hilfe.at](http://www.schuldner-hilfe.at)

### ادرسونه

Bankenvergleich Österreich

[www.banken-auskunft.at](http://www.banken-auskunft.at)

Bundesministerium für Finanzen

[www.bmt.gv.at](http://www.bmt.gv.at)

24-25

## روغتيا

روحي يا دماغي اوفزيڪي روغتيا خورا مهم ده كه يو ڏوڪ ويني چي روغتيا بي سم نده نو بايد لومرني مرستي ورسره وکري يا مرستي ته زنگ ووهي او تر هغه وخت انتظار وکري چي مرسته راورسيڙي اڻو خلکوڅخه سترگي پٽي نڪري يا له پامه ونه باسي او مکلف يودهغوي سره مرسته وکرو. بيڙني شميري په ٽول اطريش کي وريا ده!

اور 122

د پوليس 133

د ژغورني د 144

اروپايي ٽولني د بيڙنيو 112 شمير

د مسموميت د مرڪزي 014064343

ڊاڪٽرانو عاجل خدمتونه 141

د صحتمندي لپاره، دا مهمه ده چي تاسو ڄان ته پام وکري او په منظمه توگه ڊاڪٽر ته لار شي. د په اطريش کي روغتيا سيستم تاسو بنه شرايط وړاندي کوي. له همدې امله مهمه ده چي روغتيا بيمه ولري .

## اجباري بيمه او د کورني غرو شريڪه بيمه

په اطريش کي، لازمه ده چي قانوني روغتيا بيمه ولري د يوه کارمند /کارمنده کارکونکي يا /کارکونني هغوي په اتوماتيڪ ډول، د روغتيا بيمه اداري لخوا بيمه ياست. (د بيلگي په Oberösterreichische Gebietskrankenkasse - OÖGKK) او مالومات وکري چي دچاه سره دروغتيا بيمه ياست ستاسو ميرمن، ستاسو / خاوند ملگري او ماشومان تر 18 کالو عمر پوري (او هغه ماشومان چي زده گره کوي يا تحصيل کوي تر ۲۷ کلني) پوري کولاي شي د ستاسو سره دروغتيا بيمه شي. د لارياتو معلوماتو لپاره، مهرباني وکري د خپل روغتيا بيمه اداري سره اړيکه ونيسي. لکه څنگه چي تاسو بيمه ياست تاسوته به د بيمه له خوا د e-card. کارت تر لاسه کري. هر کله چي تاسو ڊاڪٽر او/ڊاڪٽري يا روغتيايي مسلکي مرکزونه روغتون کي ليډل کيڙي خپل e-کارت ڄان سره ولري!

## ډاکټر ته تلل

که تاسو دروغتیا پوښتنې یا ستونزې ولرئ، لومړی عمومي طبيبه / طبيب (کوم چې کورنی ډاکټره ډاکټر " ) ته لارسی مهمه ده. هغه / هغې د خپل کورنی طبيب/طبيبه ستاسو ستاسو طبي يا دروغتیا تاریخ پېژني او له همدې امله چې تاسو کم (تراپي) علاجونه تر اوسه تر سره کړي دي.. هم تاسو کولای شئ چې یو متخصص سره وخت ونیسئ. و متخصص طبيب ته وخت نیول پکار دي او په ټاکل شوی وخت کې وساتئ یعنی په ټاکلې وخت ورسې په حاد پېښې کې، او د اړوندو طبيب / طبيبه روغتیايي مسلکي ساعتونو څخه بهر وی تاسو د بېرنيو خدمتونو سره تماس او یا د اړونده روغتون ته ولاړ شئ.

که تاسو یو ډاکټر ته ځئ پوښتنه وکړئ چې هغه د قراردادي طبيب / طبيبه دی. د روغتیايي بیمې شرکتونه یوازې د درملني لگښتونه په بشپړ ډول ورکوي که چېرې دا دی قراردادي طبيب / طبيبه دی قراردادي طبيب / طبيبه د (Oberösterreichische Gebietskrankenkasse) په خپله ویب پاڼه کې د ټولو ډاکټرانو یو لست شتون لري. که تاسو شخصي طبيب Wahlarzt ولاړسی نو تاسو به یوازې د لگښتونو یوه برخه بیرته درکړه شي که تاسو آلمانی خبرې ښه نه یا په کافي اندازه نوی او ډاکټر ته ځئ، ښه به دا وي چې هغه څوک یا کس د ځان سره واخلئ کوم چې تاسو لپاره ژباړه (ترجمه) وکړئ ځینې وختونه په ویب پاڼه کې هم ژباړونکي شتون لري - مخکې له مخکې موندلای شئ

## دنخسي دفيس څخه معافیت

په اطریش کې د 2017 راهیسي د نسخه فیس 5.85 € دی. د نسخه فیس یو تنخواه ده چې باید د ناروغ لخوا د درملني لپاره ورکړل شي. د نسخه فیس عموماً په درملتون کې ورکول کېږي او که تاسی درمل رانیسي په درملتون کې پر قلم فیس ورکوی درملتون درمل درکوی ځینې ډلې یا هغه کسان دنخسي نسخه فیس څخه معاف کېږي یا معاف دی (دبیلگې په ډول ټیټ عاید لری) ( دبیلگې په ډول مخصوصه ناروغی ولری یا عسکران ) د ای-کارت e-card نسخه فیس او د خدماتو فیس څخه معاف دي.

## ناروغ او ناروغی رخصتي

که تاسی ناروغه یا مریض یاست اونسی کولای کار وکړئ دا ډیره مهمه ده چې تاسی طبيب یا /طبيبه ته ولاړسی او ځان ناروغه ثبت کړئ او خپل کار ورکونکي یا مالک ته (تلیفون یاد لیکل په واسطه) دستی خبر ورکړي چې تاسو ناروغه یاست د طبيبه هدایت عملی کړئ چې ژر جوړسی. او ستاسو دناروغی ثبت کی لیکل سوی دی چې کم وخت یا ساعت دکوره بهر تلای سی ) او ځنی کارونه خلاص کړئ (دبیلگې په ډول سودارانیسي ) بیرته د ځان جوړ ثبتولو لپاره د معالج طبيب یا /طبيبه په اصل کې مسؤلیت لري. یاخپل معالج طبيب یا /طبيبه ته مراجعه وکړئ.

## روغ - (مخنيوي يا احتياطي) پلټني

په اطریش کې هر څوک چې د 18 کلو څخه زیات عمر لري کولای شي په کال کې یواری وریا روغتیايي چک وکړي تاسو کولای شئ چې معاینه شي که څه هم تاسو هیڅ ناروغی شکایت نه لرئ مگر ښه دی چې ځنی مرضونه یا ناروغیو په لومړیو وختو کې وپېژندل سی ناروغی مخکینی وپېژندل شي، ښه درملنه کیدای شي. نور مالومات ستاسو د کورني طبيب یا /طبيبه یا عموم طبيب یا /طبيبه لخوا ترلاسه کولای شي. طبيبان محرمیت ژمن دی یا اجازه نلری چې ستاسو ناروغی یا معالجه ه باره کی بل چاه ته څه ووايي لکه کورنی غړو، بالغان ماشومانو، میرمنې یا مور، او پلار، خاوندته اجازه دویلو نسته او نه هغه نفر ته چې ورسره بیمه وی او دتاسو خپل ځان لپاره پرېکړه وکړی چې ده چاه سره غواړئ طبي معلومات شریک کړئ

## رواني يا روحي ټولنيز روغتيا

د صحتمندي معنا هم دا ده چې ډيرينه رواني احساس وکړي ځنې پښې لکه د کورني غري د مړيني پيښې هيواد پرېښودل ، يا د تاوتریخوالي تجربې کول ويره، ډارخوبونو، خپگان يا ډفرسوین نورو ستونزو سبب کيدای شي چې کله کله ځيني فزيکي ناروغی سره تړاو ولري. په اوبروسترايخ کې داسې ځايونه شتون لري چې ستاسو سره مرسته کوي او د رواني ټولنيزو مشورې او درملنو وړانديز کوي. هم کولای شي په ټولنيز مشاوره ومومي، د OÖ واليتي حکومت دفتر ټولنيز څانگه کې يا د OÖ . واليتي حکومت دفتر په ويپ پانې کې

[www.land-oberoesterreich.gv.at](http://www.land-oberoesterreich.gv.at) برسېره پر دې، د رواني ناروغيو بڼه شبکه شتون لري - د

هغوی نومونه او پته په انټرنېټ يا د تليفون په کتاب کې موندلای شي. د بېرنيو حالتونو او ذهني بحرانونو لپاره، د رواني ټولنيزې بېرني خدمت شتون لري، ، چېرته چې تاسو شپه او ورځ د تليفون شمېره 0732 / 65 10 15

يا 0732 2177 کې کولی شي تليفون وکړئ!

## جنسي بدني پريکړه يا ځان ټاکنه

هر څوک اجازه لري چې په خپل بدن دپاره پريکړه وکړي، هيڅوک اجازه نلري چې په پريکړه کې مداخله وکړي. په اطريش کې، هر څوک اجازه لري خپله جنسي پريکړه خپله وکړي ، لکه څنگه چې تاسو يې غواړئ، تر هغه وخته چې تاسو د قوانينو رعايت کړي او دا بل چاه نه زيان ونه رسوي. همدا شان د ځان پريکړه په دې معنا چې جاموانتخاب کې، سنکار(میکپ) اوورينټو جوړونه ده .بڼونځي په درسونو کې، د جنسي تعليم په اړه خورا ټينگار وشو، ځکه چې دا د جنسي (سکس) او ممکنه پایلو په اړه پوره معلومات ولري ، لکه اميندواری يا جنسي ناروغی. جنسي اميندواری، جنسي ليردول شوي ناروغی په باره کې مشوره او معلومات کولای شي د نسايی علومو (دبڼو ولادی نسايی ډاکټرانو او بڼځينه علومو) څخه هم ترلاسه کړی.

## ادرسونه

Krankenhäuser in Oberösterreich•

[www.krankenhaus.netdokter.at/oberoesterreich](http://www.krankenhaus.netdokter.at/oberoesterreich)

Krisenhilfe Oberösterreich Scharizerstraße 6-8, 4020 Linz Tel.073221 77

[offic@krisenhilfeooe.at](mailto:offic@krisenhilfeooe.at)

(Oberösterreichische Gebietskrankenkasse (OÖGKK)

Gruberstraße 77, 4020 Linz

[www.oogkk.at](http://www.oogkk.at)

Psychosozialer Notdienst - promente oberösterreich •

Lonstorferplatz 1,4020 linz

[office@promenteooe.at](mailto:office@promenteooe.at)

## چارپریال ساتنه

په په اطرش کی چارپریال ساتنه یوه ځانگړې موضوع یا ډیره مهمه موضوع ده او هر څوک کولای شي پدې برخه کې مرسته وکړي. د بیلگې په توگه، دکثافت ایستکولو یا لیرې کولو کې مرسته وکړي. برسېره پردې، یواځې په مناسبه توگه جلا شوي کثافات څخه کیدای شي بیرته استفاده وکړي. شمیرو مختلف رنگا رنگ بیرلونه یا ټن سته د بیلگې په ډول سور رنگ زرو کاغذ و لپاره او زرغون رنگ ده بایو فضله موادو کثافات جلاکول چارپریال دطبعیت پاک ساتلو کې لپاره ښه دی او هم او په ورته وخت کې، د کثافاتو فیسونه کیدای شي ثبات وساتي. ځکه چې: د کثافاتو یا فضله موادو زیاتوالی او دفع کول، دا به ډیره گران وي! یا به ډیر گران تمام سي!

## دکثافات جلا کولو لپاره لارښوونې

• ټوله کثافات یوځای مه اچوی (لکه کاغذ کیلاس پلاستیک) هر کثافات نښانې سوي بیرلونو یا نښه شوي ټانکرونو کې واچوی او زاړو ټکرانو (ASZ) مخصوص ځایون چې ټول او بروسترایخ کې سته Altstoffsammelzentren اوربې خپله وروړی. یا لیردول کیدای شي.

• لکه څوک چې خپل کور پاک ساتی نو مورغواړو دا بهراو عامه اوځایونو هم داسی پاک وساتل سی او هر چیری دکثافات سطل سته اوری کثافات وراچوی اوبوتل، کاغذ، قطی دبلې، سرک و اښویاچمن کې نوی. د چارپریال ساتنه همداشان د انرژي ژغورنې معنی لري او ځکه چې انرژي پیسو مصرفوي، د بریښنا مصرف هم د پیسو خوندي کول دی او په خاصه توگه په ژمي کې ډیری بخاری لکولکیری

مگر دلته د انرژي د کارولو په اړه تاسوته یوڅومهمی نکتی یا ځینې لارښوونې درته په کوته کو:

- په توده کوته کی چې گرکی نیم خلاسه وی ډیره انرژي له لاسه ورکوي. یا مصرف کیری. دا غوره ده چې یوه لنډه موده کې گرکی پرانیز کړی او بیا یې بند کړی. یا په ورځ کی څواری ټوله گرکی خلاصی کړی اوبیرته وتړي
- ټوله کوته باید تل په بشپړه توگه تاودی نسی. په شپې کې یا کله چې تاسو په کور کې نه یاست د حرارت درجه کمه کولا شي.

## د بریښنا د خوندي کولو په اړه لارښوونې

- په هغه کوټو یا خونوکی بریښنا بند کړی چې تاسو نه یاست.
- د منلو وړ چارجران (د بیلگې په توگه د گرځنده تلفونونو څخه) کله چې چارچ سی دبریښنا راوباسی.
- ټول برقي وسایل بند کړی یا راوباسی! دمودیس وړکی گروپ دوی همداشان په موقتي بڼه کې مصرف کوي
- د پخولو په وخت کې په لوبښو یا دیگ باندې دیگ سر پرکښردی
- د ل ی د LED – څراغویا گروپان رانیسی هغه یو څه گران دی مگر ډیر اوږده موده! یا دوام کوی اولر بریښنا مصرف کوی.
- کله چې د برقي نوی سامانونه واخلي، د انرژي ځانگړتیاو ته پام وکړی اونوی برقي الی یاماشینونه A کلاس لږ بریښنا مصرف کوی ترټولو اقتصادي دي.

## اوبه قيمتي دي - له همدې كبله اوبه خوندي كوي

• اوبه چالانه مه پريردى د بيلگي په توگه غابنونه پرمنځل يا شاور نيول بيخايه يا چالانه مه پريردى .

• شاورته مو لږ اوبه پكار دى لكه داوبو تپ چى دك كي.

• دلوبنو ماشين او دكالو ماشين هغه وخت چالانه كړى چى دوى په بشپړ ډول ډك وى

## ادرسونه

Altstoffsammelzentren

[www.altstoffsammelzentrum.at](http://www.altstoffsammelzentrum.at)

Mülltrennung•

[www.richtigsammeln.at](http://www.richtigsammeln.at)

OÖ Energiesparverband

[www.energiesparverband.at](http://www.energiesparverband.at)

## استوګنه يا ژوند کول

کله چې د ژوند کولو لپاره د ځای يا يواپارتمان په لټه کې وي، نو دا خورا ښه ده چې تر مخه فکر وکړئ چې څنگه اپارتمان غواړئ چيرې غواړئ، څومره لوی وي او څومره بايد لګښت ولري هم کرایي اپارتمانونه او هم شخصي چې څوک يې رانیسي او هم کرایي يا خرڅولو اپارتمان يعنی لومړی کرایه کيدلای شي بيا يې رانیسي که تاسی د اپارتمان په لټه کې یاست نو تاسو بايد لومړی د مسؤل ښاروالی دفتر / ولسوالی د ښار شورا يا د غیر انتفاعي ودانی انجمن او یا گيمندی يعنی دولتی اپارتمانونه کی نوم راجستر او هستوگني غوښتنه وکړئ . که تاسو د اطریش تابعیت ونلری او په اطریش کې راجستر يا ژوند کوی کولای سی د اپارتمان لپاره غوښتنه وکړئ دولتی يعنی گيمندی اپارتمان ډير په انتظار باسی. دانظار موده ښايی څو کاله دوام وگړي مگر دولتی کورونه يا پارتیمان ارزانه دی. او تاسی دامکانات لری چې رهنمایي معاملات يا دکورو خرڅول رانیولو نمایندگی له خوا پيداگړی او که دلال اپارتمان در پيداگړی نو ددلالی گټه اخلی ددلالی گټه به ده 2 میاشتو کرایه وی او خصوصي اپارتمانونه په ځانگړې توگه د د اونی پای ورځپانوکي خپاره شوي او په انټرنیټ کې موندلای او په مغزو کې هم لیکل شوي یئ

## د اپارتمان لګښت :

کله چې تاسو یواپارتمان کرایه کړئ، نو تاسو به په پیل کې د یو څو لګښتونه لری

### ضمانت:

ضمانت پیسې د شپږو میاشتو کرایه څخه لور اجازه نسته تاسو مستاجري يا د مستاجري د کرایه نیونکي له خوا باید ورکړل شي . . که کرایه کونکی يا کرایه کونکي د هغه کرایه يا زیان ورنه کړي دکور خاوند/خاونده یا مالک مالکیت پدې توگه خوندي. او ضمانت به لری که اپارتمان په هغه شرایطو کې بیرته راستانه شي چې په هغه وخت کې موافقه شوي وه دکور خاوند اضمنانته به بیرته درگړی د نورو معلوماتو او د د مشورې خدمتونه په مربوطو څانگه کې تر لاسه کولای سی .

د ودانی لګښت مرستی: معمولا د ښاروالیو په نوي اپارتمانونو او د ټولنو د جوړولو لپاره تر سره کیږي. کله چې دوی ایستنه کوي د هغې یوه برخه بیرته تر لاسه کوي (کلنی یو فیصد لریا په کال کې یو سلني کم).

## ددلالی ونډه يا گټه:

د یو اپارتمان دکرایه پيداگولو دپاره دلال خپله خدمتو لپاره ونډه ،اخلی کمپشنکار يا کمپشنکاره. ده د مستاجر يا مستاجري يا کرایي کونکي لخوا ورکول کیږی . له همدې امله باید ټل وپوښتی که کمیشن ته اړتیا وي او څومره لور دی او څومره ونډه يا گټه اخلی نور مالومات کولای دمربطو څانگو څخه تر لاسه گړی ..

محصول: قراردادونه اجارې ورکول د فیس تابع دي ،د ترونونه د پیسو ورکولو تابع دي، دا دی، دوی باید مالیه مسؤل دفتر ته پیسې ورکړي. د دې فیس اندازه د کرایي په اندازې پورې تړاو لري. دوی معمولا د مستاجر او یا د مستاجر لخوا ورکول کیږي.

میاشتنی: هره میاشت، لاندې لګښتونه د کرایي اپارتمان لپاره ورکول کیږي:

## کرایه او عملیات لگبنتونه :

عملیاتی لگبنتونه د کانال، اوبو، د کثافاتو ورل، او نور دي. د کرایي عملیات لگبنتونه د هرې میاشتي په پیل کې دمخه ورکولکیری که تاسو فکر کوئ چې کرایه یا عملیاتی لگبنتونه پیر لور دي، د مشورې ورکولو مرکز سره اړیکه ونیسئ او پي کورئ.

## دبریننا او حرارتی لگبنتونه:

دبریننا او حراتی یا بخاری لگبنت په تاسو پوری اړه لری دغه لگبنت هره میاشت ورکوي . په کال کې یو ځل، کلنی حسابونه کیری ، په کوم کې چې د انرژۍ حقیقی لگبنت ټاکل کیری د انرژۍ مصرف د پیسو دمخه لور شوي، تاسو باید اضافه پیسې لگبنت به ورکړئ. د راتلونکی کال کې به یو څه مقدار هم لور شی. که چیرې د کلني حسابونه بیان کې ستاسو اضافه پیسې څرگندونه و کړي، هغه اضافه پیسې به بیرته تاسو ته درکړه سی په اطریش کې 130 سیمه بیز او ملي بریننا او گاز چمتو کونکي شتون لري. تاسو کولای شئ خپل وړاندیز کونکی وټاکئ یا یې بدل کړئ. نور معلومات په [www.e-control.at](http://www.e-control.at) کې موندلای شئ.

## دکورنی (کوریا اپارتمان) بیمه

دا پیر مهمه ده چې د کورنی بیمې د اپارتمان لپاره واخلئ . د بیلگې په توگه، اوبه یا اور وژنه کور ته زیان رسوي، لگبنتونه د کورنی بیمې پوښل کیری. که تاسو د کورنی بیمه نه لرئ، نو تاسو باید د اړتیا وړ ترمیم لپاره پیسې ورکړئ. دا پیره گرانه ده!

## کرایي تړون

دکرایي قرارداد یا تړون باید په لیکلی ډول سره بشپړه سی. یوازی په لیکل سوی توگه دکرایي قرارداد یا تړون په قانونی توگه داعتبار وړ دی، تاسو حقوقي توگه خوندي یاست او کولای شئ مرسته وغواړئ، او دبیلگې په ډول به د کرایي مرستی دسره کیری که چیری دکرایي قرارداد یا تړون په لیکلی توگه وې . که چیری دکرایي محدودې مودې لپاره وي ، دا ترلاسه کړئ چې دا ستاسو د قراردادیا د تړون پای ته رسولو لپاره پریکړه هم پکښی شامله وی

## اجباري ثبت

په اطریش کې، نوم لیکنه اړینه ده. دا په دامانا ده که څوک اطریش ته لاړ شي یا په اطریش کې د خپل اصلي استوگني ځای بدل کړي ، دوی باید د نوم لیکنې دفتر ته د استوگني نوي ځای دراجستر دفتر ته خبر ور کړي. د نوم لیکنې دفتر کولای شي اولسوالي دفتر /د بناروالي چارواکو، ومومي.

د راجستر فورمی یارین فورمه، "Meldezettel"، د بناروالی په اولسوالی په دفتر کې شتون لري یا د انټرنیټ دلاری څخه لاس ته راوړی

[www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/resources/documents/meldez.pdf](http://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/resources/documents/meldez.pdf)  
د استوگني نوي ځای په اړه راپور ورکولو لپاره، تاسو درې کاري ورځې وخت لري.

## تلویزیون او راډیو

که تاسو په خپل کور کې تلویزیون یا راډیو لرئ، نو تاسو باید دوی ته د لگبنتونومعلومات خدمت (GIS) سره راجستر کړئ او میاشتنی پیسې ورکړئ. که چیرې د کور عاید کم وي، د فیس یا لگبنت معافیت امکان شتون لري.

## اپارتمان دلاس ورکول

که تاسو احتمال لرئ د خپل کور یعني اپارتمان له لاسه ورکول، تاسو باید چټک عمل پاجټکی سره مرسته ولټوی. د بیلگي په توگه مشورتی مرکزونه سره اړیکه ونیسئ دي یاد استوگني پلاټفورم ته مراجعه وکړئ چیرې چې دوی به ستاسو سره به په خوبنی مرسته وکړئ د کور پلټنه او مالي تمویل او مرستې په اړه معلوماتو لپاره (د بیلگي په توگه ضمانت ، مرستو ، اونور) ، خپل ټولنیز مشاور او ټولنیزو کارکوونکو سره اړیکه ونیسئ.. د اړیکو پټه یا ادرس سوسیال مشوره ولایت اوبروسټرایخ چارو ټولنیزو چارو لارښودنی کي موندلا شي.

### ادرسونه

E-Control•

[www.e-control.at](http://www.e-control.at)

Gebühren Info Service (GIS) •

[www.orf-gis.at](http://www.orf-gis.at)

Mietervereinigung Oberösterreich•

Noßbergerstraße 11 4020 Linz

[www.mietervereinigung.at](http://www.mietervereinigung.at)

mietervereinigung.aWohnratgeber für Alle (Fälle) in 7 Sprachen

Verein Wohnplattform

Harrachstraße 54, 4020 Linz

[www.verein-wohnplattform.at](http://www.verein-wohnplattform.at)

په ولسوالیو کي د ټولنیزې مشورې مرکزونه

,Amt der Oö. Landesregierung

Abteilung Soziales

[www.land-oberoesterreich.gv.at](http://www.land-oberoesterreich.gv.at)

نور تولنيز سلا مشوري ورکوني مرکزونو

Caritas Oberösterreich

Kapuzinerstraße 84, 4020 Linz

[www.caritas-linz.at](http://www.caritas-linz.at)

maiz- Autonomes Zentrum von und für Migrantinnen

Hofgasse 11, 4020 Linz

[www.maiz.at](http://www.maiz.at)

migrare Humboldtstraße 49, 4020 Linz

[www.migrare.at](http://www.migrare.at)

SOS Menschenrechte Rudolfstraße 64, 4040 Linz

[www.sos.at](http://www.sos.at)

Volkshilfe Oberösterreich Glimpfingerstraße 48, 4020 Linz

[www.volkshilfe-ooe.a](http://www.volkshilfe-ooe.a)

ZusammenHelfen in OÖ - Gemeinsam für geflüchtete Menschen

geflüchtete Menschen

[www.zusammen-helfen.at](http://www.zusammen-helfen.at)

## ترافیک

هره ورخ په اوبروسترایخ کې 400,000 سفرونه د عامه ترانسپورت لخوا ترسره کیږي که څوک ښار ته په بس یا ښاری ریل کې ولاړ سی ژررسیری لکه په موټر کې په اوبروسترایخ کې عمومی ترانسپورت شبکې ډیر ښه وده شوي یاجورگری دی اوتاسی خپل هدف ته رسوی د ټولو خلکو لپاره ترانسپورت اړین دی، ترافیکي عامه وسله دپاره یو قانوني ټکټ پکار دي که یو قانوني ټکټ ونلری نو باید دپیسو جرمه ورکړی . تاسو باید د ټکټ اعتبار وټاکئ، د دي سره وصل کولی شئ. تاسو کولی شئ مخکینی ټکټونه واخلئ، آنلاین یا دټکټ خرڅونکي اداروڅخه رانیسی .په اوبراسترایخ کې دښونځی شاکردانو ته ده ښونځی په وخت کې ټکټ ویاړدی پدی معنا چی وریا تلاسی . ، که تاسو په منظم خدمت کې د عادي تعرفو په اړه پوښتنې لرئ، داوبروسترایخ Verkehrsverbund - د ټولني سازمانونه-GmbH. په لینز کې داسې حال کې چې د مختلفو تعرفو د مختلفو نرخونو په اړه پوښتنې د ترافیکو ریاست، د اوبروسترایخ د دفتر له خوا او د ځانگړي توگه (لکه د Citybus د ښار د بس ځانگړي نرخونه نور) په اړه پوښتنې. د ولایتي حکومت به ځواب شي. اوبروسترایخ ترافیکي اتحادیه ترانسپورت د ټولني ویب پاڼه، [www.ooevv.at](http://www.ooevv.at)، تاسې کولای سی هم آنلاین دتگ پروگرام معلومات ترلاسه کړی ، چې تاسو سره به د خپل مقصد رسیدو لپاره تر ټولو چټک لاره په موندلو کې مرسته درسره و کړی .د ستر اورگاډي یاریل گاډي برابر وونکو د ÖBB (د اطریش د فدرال د اوسپني ریل، [www.oebb.at](http://www.oebb.at)) او WESTbahn د لویدیځ ریل د ([www.westbahn.at](http://www.westbahn.at)). نور ډیری معلومات او همدارنگه تاسو کولای شئ په انټرنیټ کې ډیر معلومات او وړاندیزونه ومومی

## د سړک د ترافیکو قانون

د اطریش د سړک د ترافیکو مقررات (StVO 1960) د سړک د ټولو کاروونکو لپاره د عامه ترانسپورت سرکونو ترافیک تنظیموي . د سړک کاروونکي. د تعریفونو برسیره، د سړک ترافیک قانون هغه قوانین لري چې پرتولو پلي کیږي لکه د چلولو عمومی اصول، د ترافیکي څراغونو او د ترافیکو نابینانومعنی. برسیره پردې، د سړک د کاروونکو لپاره د مقرراتو مقررات شتون لري او د سړک کاروونکي (گاډیو، پښو ټلونکی زرگونه کسان، او بایسکیل، او داسې نور)، تاسو کولای شئ د سړک ټول ترافیکي قانون او مقررات په انټرنټ لاندې لینک کې ولوستلای شئ.

## ادر سونه

Land Oberösterreich Abteilung Verkehr

[www.land-oberoesterreich.gv.at](http://www.land-oberoesterreich.gv.at)

Oberösterreichischer

Verkehrsverbund

<http://www.ooevv.at>

ÖBB Österreichische

Bundesbahnen

[www.oebb.at](http://www.oebb.at)

WESTbahn [www.westbahn.at](http://www.westbahn.at)

Gesamte Rechtsvorschrift für Straßenverkehrsordnung

1960 (StVO 1960)

[www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung](http://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung)

wxe?Abfrage=Bundesnorme

n&Gesetzesnummer=10011336

## گڏڻو

### مساوی چلند

#### او برابری یا مساوات

په اطریش کې، د ټولو اتباعو سره باید په مساوي توګه چلند وشي. بنځي او نارینه هم یو شان حق لري او کولی شي یا بنځو او نارینه مساوي حقوق لري او د بیلګې په توګه کولای شي د چارواکو په توګه د هم دندې ترسره کړي. په اطریش کې، د شراکت اصل په هم غړي کې پلي کیږي بنځي او نارینه هم په ورته شرایطو کې ورته حقوق او مسولیت لري. دا پدې مانا ده چې د بنځو او نارینه د کورکار، د ماشومانو روزنه د کورنۍ د عوایدو برخه شریکوي..

که بنځه کار نه کوي، د بیلګې په توګه، ځکه چې هغه په کور کې د کورنۍ او ماشومانو لپاره ځانګړی پاملرنه کوي، دا پدې معنی نه ده چې هغه په دې اړه لږ څه وایي یا لږ حق لري مساوي حقوق پدې مانا ده چې، د بیلګې په توګه، د سړي د کورنۍ لپاره کورپاکوی او پخلي کوی د قوم، مذهب، عقیدې، عمر، معیوبیت یاد جنسي اړیکو په اړه هر ډول تبعیض او مناسب چلند او د د یو کس ځورول په اوبروسترایخ کې منع دی. که تاسو ددې ډول تعصب سره مخامخ یاست یا، که تاسو داسې تبعیض تجربه کړئ، د تبعیض ضد ادارې ته راپور ورکړئ، سربیره پردې اوبروسترایخ کې د مختلفو سازمانونو هغه ټولني چې مهاجرین ته مشوره او ملاتړ وکوي.

#### واده او ملګرتیا

په اطریش کې د ګډ ژوند د مختلف بیلګې شتون لري. بنځي او نارینه د ژوند ملګري په ازادانه توګه آزاد خپله غوره کړي. دېر وخت یوه بنځه او نارینه د یو یا څو ماشومانو سره یو ځای ژوند کوي او واده یې کړی. وی خو دلته هم پرته له ماشومانو ټولنه شتون لري. هم څوک چې واده نه کوي او ماشومان سره یوځای لري یا او په ګډه ماشومان لري داسې خلک شته چې طلاق شوي دملګری ملګري سره ژوند کوی یابیرته واده یې کړی. او سړی او د سړی یا یوه میرمن یا بنځه او میرمن تر مینځ د جنسیت ملګرتیا شتون لري. عین جنس مینه په عمومي ډول په اطریش او ټولنه کې د قانون لخوا منل کیږي. (HOSI Linz (Homosexuelleninitiative) یو ګټو او خدماتي سازمان دی چې په زغم، منلو او ټولنیز انسجام په برخه کې فعالیت لري. د مشورې ورکولو او امکاناتو بڼه لري شتون لري. دهمفکره خلکو سره د لیدلو او بدلولو فرصت. نور وړاندیزونه، معلومات او د اړیکو معلومات په لاندې ځایونو کې موندلی شئ: [www.hosilinz.at](http://www.hosilinz.at)

د 2010 کال د جنورۍ له لومړۍ نېټې راهیسې، په اوبروسترایخ کې ورته جنس "ثبت شوي ملګرتیا (EP)" یو ثبت شوی شراکت دی. یوازې د قانوني عمر او وړ اشخاصو تر مینځ ورته جنس ممکن وي. نور معلومات

. نور معلومات په دی ویب پاڼې [www.partnerschaftsgesetz.at](http://www.partnerschaftsgesetz.at) موندلای شئ

#### په ښاروالي / ولسوالۍ کې یوځای

ډیری اوبروسترایخ کې، په ځانګړې توګه په کلیوالي سیمو کې، د خپل وړیا وخت په جریان کې په یوه ټولنه کې کار کوي. کېدای شي د یو سپورټ کلب، د موسیقۍ ډ، داوطلبی څانګه، د ماشومانو یا د ځوانانو سازمان، د کور کلب د یو هېواد کلب، د موسیقۍ د choir او یا د بنځو د / د نارینه وی. ، په ډیری ځایونو کې، مهاجرینو د کلتوري ټولنو تاسیس کړی پوښتنه وکړئ چې ستاسوپه ټولنه کې کم کلبونه موجود دي او څوک چې د ارتباطي کس یا نفروي دی -

شاید ستاسو لپاره یو څه وي! برسېره پر دې، د اوبروسترایخ د تفریحی فعالیتونو لپاره ډیری فرصتونه وړاندې کوي: موزیم، تیاتر او اوپیرا برسېره، ورزش کولو لپاره مختلف لاری شتون لري، طبیعت څخه خوند واخلي او یا د داوطلبی د د داوطلب کار د بېلابېلو برابررونکو کتنه، وگورئ. <http://www.ulf-ooe.at>.

اوبروسترایخ، ډیر موزیمونو او نندارې سالونونه شتون لري. هغوی د بڼکلو هنرونو ته د عکاسی او ډیزاین، ماهیت او تکنالوژي بڼی. په خپله ټولنه کې / د ولسوالی / ښار څخه پوښتنه وکړئ چې کوم موزیمونه ستاسو په سیمه شتون لري - دا د نورو خلکو سره د خبرو کولو لپاره یو ښه فرصت دی. که تاسو د هنر او کلتور سره مینه لرئ، ویب پاڼه [www.kunsthunger-ooe.at](http://www.kunsthunger-ooe.at) د هنر د اسانتیاوو او ممکنه مالي کمښت په اړه معلومات. کلتوري پاسپورټ یاپاس د هغه خلکو لپاره چې د لرې پیسې لري او د ډیرو نندارتونونو، کنسرتونو، او موزیمونو ته د وړیا یا کموالي اجازه ورکوي.

## ګډ ژوند په یوکوروی / یو ټاټوبی کی

که چیرې ډیری بېلابېل خلک یازیات شمېر کورني په کوریا یوه بلاک کې ژوند وکړي، نو دا قوانین ته اړتیا لري، ترڅو چې یوځای ژوند وکړي او هرڅوک ښه احساس وکړي. د په هر څو څو اړخیزه کور کې د کور مقررات شتون لري چې په کې مهم ټکي لیکل شوي دي دا په مرکزي موقعیت کې ځرول کېږي (د بېلګې په توګه د دروازی نږدې ته نږدې د بلاک دروازی سره) او د هر چاه له خوا باید ولوستل شي. په ډیرو کورونو کې د "خبرنیا تور بورډ"، هم شتون لري، چیرې چې تاسو به د ملکیت د مدیر، څخه اوسني یا تازه معلومات ومومئ، د کور د خاوند او یا د کور د خاونده درکوی. نو تاسو یی کتل مه هیږه کوئ. برسېره پردې، د ژوند کولو لپاره یو شمیر ارزښتناکه حوالی شتون لري، کوم چې د کور په قواعدو کې ثبت شوي ندي، مګر کولای شي د یو بل سره ورځني معاملو ته ډیره اسانتیا برابر کړي

• کله چې تاسو نوي اپارتمان ته لار شئ، نو دا یو ښه نظر دی چې خپل ځانونه خپلو ګاونډیو ته معرفي کړئ. کیدای شي دا تاسو ته د لومړیو خبرو اترو فرصت درکړي.

• که تاسو د ماښام له خوا میلمانه لري، ستاسو ګاونډیان سره تر دمخه خبرې وکړي، او د هغوی څخه پوښتنه وکړی ممکنه شور عذروئ. په ځانګړې توګه د اونی په ترڅ کې تاسو باید د احتیاط کار واخلي، څو د ماښام او شپې د ګاونډیانو او ګاونډیان ته خنډ نشی. د شپې ارامی 22 - 6 بجو پوری ده

• په تېره بیا په اوري کې، چې ماشومان په عام انګریا دبازیو ځایونو کې لوبې کوي ماښام ترناوخت پوری نوباید پاملرنه ورته وسی چې ډیر شور ماشور ونګری بعضی ګاونډیانو وختی بیډیږی او وختی راکښینی په ماښام کې ارامی ته اړتیا لري

• د بلاکو په دهلیزونو کې د بلاک مخ ته او د لوبو او د انګر د کورنی د ټولو اوسیدونکو دي پاک او سوتره وساتی او په پاک ساتلو سره ټوله همسایکان دخوښي سبب کړځی او په پام کې ولری په دهلیزونو کې د لوبو شیان بوتونه الماری شا وخوا پراته نوی او کثافات په خپل مخصوص کثافات کی اچوی دچټلی یا انبار په خاطر کمپی راسی نو دا پیسی به ټولو اوسیدونکي چی پدی بلاک کی ژوند کوی ورته کوی !

## ادر سونه

Antidiskriminierungsstelle Land Oberösterreich

Landhausplatz 1

Linz 4021

[www.land-oberoesterreich.gv.at/antidiskriminierung](http://www.land-oberoesterreich.gv.at/antidiskriminierung)

Ehrenamtliche Arbeit in Oberösterreich

Martin-LutherPlatz3

4020 Linz

[www.ulf-ooe.at](http://www.ulf-ooe.at)

Eingetragene Partnerschaft

[www.partnerschaftsgesetz.at](http://www.partnerschaftsgesetz.at)

Gleichbehandlungsanwaltschaft

Mozartstraße5/3,4020 Linz

[www.gleichbehandlungsanwaltschaft.at](http://www.gleichbehandlungsanwaltschaft.at)

HOSI Linz

Goethestraße 51,4020 Linz

[www.hosilinz.at](http://www.hosilinz.at)

Hunger auf Kunst und Kultur

[www.sozialplattform.at/kulturpass](http://www.sozialplattform.at/kulturpass)

[www.kunsthunger-ooe.at](http://www.kunsthunger-ooe.at)

Museen in Österreich

[www.museum.at](http://www.museum.at)

Sie können das praktische Handbuch auch online in sieben sprachen downloaden-  
auf der Website der Integrationsstelle Land Oberösterreich: [www.integrationsstelle-ooe.at](http://www.integrationsstelle-ooe.at)

پښتو PASHTU

تاسو کولای شئ د عملی لارښود آنلاین په اووه ژبو کې دانلود کړئ – او یا دا وېب سټرایخ دېشپړگون شورا دفتر په  
وېب پاڼه کې: [www.integrationsstelle-ooe.at](http://www.integrationsstelle-ooe.at)